

Research Article

Attachment Insecurities and Features of Borderline Personality Disorder: The Mediational Role of Dichotomous Thinking and Social Trust

Ahmad Asgarizadeh¹, Mahsa Hunjani², Mohsen Dehghani^{3*}
& Saeed Ghanbari⁴

1. Ph.D. Student in Psychology, Education and Psychology Faculty, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran.

2. MSc in Clinical Family Psychology, Family Research Institute, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran.

3. Associate Professor, Education and Psychology Faculty, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran. Email: m.dehghani@sbu.ac.ir

4. Assistant professor, Education and Psychology Faculty, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran.

Abstract

Aim: This study aimed to investigate the mediating role of dichotomous thinking and social trust in the relationship between insecure attachment dimensions and features of Borderline Personality Disorder (BPD).

Method: The statistical population consisted of university students from 20 provinces in Iran, with data collected from February to March 2021. A correlational design based on structural equation modeling was used, involving 436 university students selected through convenience sampling. Participants completed self-report measures, including the Personality Assessment Inventory-Borderline Scale, Adult Attachment Inventory, Social Trust Questionnaire, and Dichotomous Thinking Inventory. Structural equation modeling was applied to test the proposed model.

Results: The serial mediation model showed that dichotomous thinking mediated the relationship between insecure attachment dimensions and social trust, which in turn predicted features of BPD. The predictor variables explained 4%, 50%, and 60% of the variance in dichotomous thinking, social trust, and BPD features, respectively.

Conclusion: The pathway by which attachment insecurities influence BPD features varies by attachment dimension. Furthermore, social mistrust, rather than dichotomous thinking, serves as a key mechanism through which attachment insecurities contribute to BPD features. Addressing social mistrust may provide a more comprehensive understanding of BPD.

Key words: *Borderline Personality Disorder, Dichotomous Thinking, Insecure Attachment, Social Trust*

Citation: Asgarizadeh, A., Hunjani, M., Dehghani, M., & Ghanbari, S. (2024). Attachment Insecurities and Features of Borderline Personality Disorder: The Mediational Role of Dichotomous Thinking and Social Trust. *Appl. Psychol* 18 (3):100-123.

مقاله پژوهشی

نایم‌نی‌های دلبستگی و صفات اختلال شخصیت مرزی: نقش میانجی تفکر دوپاره و اعتماد اجتماعی

احمد عسگری‌زاده^۱، مهسا هونجانی^۲، محسن دهقانی^{۳*} و سعید قنبری^۴

۱. دانشجوی دکتری روان‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران.

۲. کارشناس ارشد روان‌شناسی بالینی خانواده، پژوهشکده خانواده، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران.

۳. دانشیار، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران. ایمیل: m.dehghani@sbu.ac.ir

۴. استادیار، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران.

چکیده

هدف: مطالعه حاضر با هدف بررسی نقش میانجی تفکر دوپاره و اعتماد اجتماعی در ارتباط بین ابعاد دلبستگی نایمن و صفات اختلال شخصیت مرزی انجام شد.

روش: جامعه آماری پژوهش متشکل از دانشجویان دانشگاه‌های ۲۰ استان ایران بود. جمع‌آوری داده‌ها از بهمن ۱۳۹۹ تا اسفند ۱۳۹۹ ادامه یافت. با به‌کارگیری طرح همبستگی مبتنی بر مدل‌یابی معادلات ساختاری و نمونه‌گیری در دسترس، ۴۳۶ دانشجو به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. شرکت‌کنندگان مجموعه‌ای از پرسشنامه‌های خودگزارش‌دهی، شامل سیاهه سنجش شخصیت-خرده‌مقیاس مرزی، سیاهه دلبستگی بزرگسال، پرسشنامه اعتماد اجتماعی و سیاهه تفکر دوپاره را تکمیل کردند. از مدل‌یابی معادلات ساختاری برای آزمون مدل پیشنهادی استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج مدل میانجی‌گری سریالی نشان داد که تفکر دوپاره، میانجی‌گر رابطه ابعاد دلبستگی نایمن و اعتماد اجتماعی بود و از سوی دیگر، اعتماد اجتماعی صفات مرزی را پیش‌بینی می‌کرد. متغیرهای پیش‌بین به ترتیب ۴، ۴۹ و ۶۰ درصد از واریانس تفکر دوپاره، اعتماد اجتماعی و صفات شخصیت مرزی را تبیین می‌کردند.

نتیجه‌گیری: مسیری که ناامنی‌های دلبستگی از طریق آن بر صفات اختلال شخصیت مرزی تأثیر می‌گذارد، برای هر یک از ابعاد دلبستگی متفاوت است. به‌علاوه، بی‌اعتمادی اجتماعی، و نه تفکر دوپاره، سازوکاری است که نایم‌نی دلبستگی از مسیر آن به صفات اختلال شخصیت مرزی منجر می‌شود. بنابراین، پرداختن به بی‌اعتمادی اجتماعی می‌تواند به درک جامع‌تری از اختلال شخصیت مرزی بیانجامد.

کلید واژه‌ها: اختلال شخصیت مرزی، اعتماد اجتماعی، تفکر دوپاره، دلبستگی نایمن

استناد به این مقاله: عسگری‌زاده، احمد، هونجانی، مهسا، دهقانی، محسن، و قنبری، سعید. (۱۴۰۳). نایم‌نی‌های دلبستگی و صفات اختلال شخصیت مرزی: نقش میانجی تفکر دوپاره و اعتماد اجتماعی. فصلنامه روان‌شناسی کاربردی، ۱۸ (۳): ۱۲۳-۱۰۰.

مقدمه

اختلال شخصیت مرزی به‌منزله اختلالی وخیم در سلامت روان، مبتلایان به آن، خانواده‌هایشان و درمانگران را با مشکلات متعددی روبرو کرده است. گرچه معیارهای تشخیصی انجمن روان‌پزشکی آمریکا^۱ (۲۰۲۲) برای اختلال شخصیت مرزی به مواردی چون بدعملکردی در ابراز هیجان (واکنش‌های برجسته^۲)، نقص در بازداری رفتاری (رفتار تکانشی)، بدعملکردی شناختی (بدگمانی و گسستگی^۳) و مشکلاتی در عملکرد بین‌فردی (ترس از رها شدگی^۴) اشاره کرده است، اما روابط بین‌فردی آشفته بیش از پیش به‌عنوان هسته اصلی آسیب‌شناسی این اختلال نزد بالینگران و متخصصان شناخته می‌شود (هوارد، لازاروس و چیونز، ۲۰۲۲).

مرور شواهد تجربی نشان می‌دهد که در خلال سال‌های گذشته محققان مختلف همواره کوشیده‌اند ضمن تصریح دلایل ظهور و بروز اختلال شخصیت مرزی با تأکید بر عملکرد ارتباطی و میان‌فردی، درباره ابعاد گوناگون این موضوع مطالعات دقیقی را انجام دهند (برای مثال، بیتمن و فوناگی، ۲۰۱۶؛ کالیگور، کرنبرگ، کلارکین و یئومانس، ۲۰۱۸). یکی از نظریه‌های شواهدبنیاد پیرامون این موضوع، نظریه دلبستگی^۵ است. بر مبنای این نظریه، کودک براساس تعاملات نخستین با مراقب اولیه، الگویی درونی شکل می‌دهد که انتظارات و باورهای او به روابط راه‌دایت می‌کند (بالبی، ۱۹۷۳). دلبستگی ایمن، به کودک این امکان را می‌دهد که تصویر منسجمی از خود شکل دهد و دیگران را امن ببیند. این در حالی است که مشخصه اختلال شخصیت مرزی، دلبستگی مختل و بازنمایی منفی از خود و دیگران است (اسمیت و ساوث، ۲۰۲۰؛ فن‌هیل، دی‌مولومستر، ونوالخم، ورموته و لولک، ۲۰۱۹).

با اینکه شواهد پژوهشی حاکی از ارتباط میان دلبستگی و اختلال شخصیت مرزی است، اما لویتن، کمپیل و فوناگی (۲۰۲۱) باور دارند دلبستگی به‌تنهایی دربردارنده تمامی ابعاد این رابطه نیست. این نظریه‌پردازان پیشنهاد کرده‌اند که دلبستگی نوعی پاسخ به محیط و راهبرد بین‌فردی در نظر گرفته شود و عواملی که سبب می‌شوند فرد به استفاده از این راهبردها ادامه دهد، بررسی گردد. با درنظرگرفتن این دیدگاه و از آنجایی که عوامل متعددی رابطه میان ابعاد دلبستگی و اختلال شخصیت مرزی را تحت‌تأثیر قرار می‌دهند، پژوهش حاضر در نظر دارد اعتماد اجتماعی^۶ و تفکر دوپاره^۷ را به‌عنوان عوامل میانجی در رابطه میان نایمینی در دلبستگی و اختلال شخصیت

¹ american psychiatric association

² marked

³ dissociation

⁴ abandonment

⁵ attachment theory

⁶ social trust

⁷ dichotomous thinking

مرزی بسنجد. فرتک، فیشر و بینی (۲۰۱۸) نقش اعتماد اجتماعی و تفکر دوپاره را به‌طور مجزا در اختلال شخصیت مرزی مطرح کرده‌اند، اما ارتباط این دو سازه با یکدیگر و مختصات کنشی آن‌ها را تصریح نکرده‌اند.

همان‌طور که پیش‌تر ذکر آن رفت، ناپایداری در روابط بین‌فردی از جمله ویژگی‌های بارز اختلال شخصیت مرزی است. مرور پیشینه نشان داد که دیدگاه این دسته از افراد نسبت به روابط اجتماعی را می‌توان ذیل دو مشخصه کلی خلاصه کرد؛ مشخصاتی که در نهایت منجر به ناپایداری در روابط می‌شود: (۱) نوسان شدید بین دو حالت ایده‌آل‌سازی از دیگران و بی‌ارزش‌سازی آن‌ها و (۲) دیدگاهی مبتنی بر بی‌اعتمادی که در آن تصور می‌کنند که دیگران آن‌ها را نادیده گرفته و رها می‌کنند و یا در معرض آزار و اذیت قرار می‌دهند (کرنبرگ، ۱۹۶۷؛ کرنبرگ، ۱۹۸۵؛ آرکسی و اومالی، ۲۰۰۵؛ زارعی، رحیمیان بوگر، معاضدیان و جهان، ۱۳۹۹، ۱۴۰۱).

نوسان بین حالت‌های ایده‌آل‌سازی و بی‌ارزش‌سازی پیامد شکلی از تحریف شناختی است که با نام تفکر دوپاره^۱ شناخته می‌شود (بک، باتلر و براون، ۲۰۰۱). تفکر دوپاره، شکلی از تفکر است که در آن فرد تمایل دارد تمامی موضوعات را در یکی از دو سر طیف «همه» یا «هیچ» بگنجاند (آلبرتز و همکاران، ۲۰۱۲). این شکل از تفکر به‌عنوان یکی از برجسته‌ترین خطاهای شناختی شخصیت مرزی در نظر گرفته می‌شود (کافمن، بینی و استپ، ۲۰۲۲). از سوی دیگر، فرتک و همکاران (۲۰۱۸) معتقدند که افراد مبتلا به اختلال شخصیت مرزی، بازنمایی‌های منفی و بدبینانه‌ای از دیگران دارند. رفتارهای مبتنی بر اعتمادکردن به دیگران از راه‌های گوناگونی چون بازی اعتماد^۲ سنجیده شده‌اند و افراد مبتلا به اختلال شخصیت مرزی کمترین میزان همکاری با هم‌گروهی‌ها (کینگ-کاساس، شارپ، لومکس‌بریم، لورنز، فوناگی و مونتاک، ۲۰۰۸) و بیشترین میزان عدم اعتماد را در قیاس با گروه کنترل را نشان دادند (اونکا، سرس، اسپان، بودی و کری، ۲۰۰۹).

مرور شواهد تجربی پیرامون این قلمروی مطالعاتی نشان می‌دهد که دو مفهوم تفکر دوپاره و اعتماد اجتماعی هم‌راستا با یکدیگر زمینه‌ساز مشکلات بین فردی مبتلایان به اختلال شخصیت مرزی هستند (جک و اگان، ۲۰۱۶؛ گلد، پرنلیس و آیسنلی، ۱۹۹۶؛ فرتک و همکاران، ۲۰۰۹). منظور از اعتماد اجتماعی، اتخاذ دیدگاهی مطلوب در ارتباط با دیگران است که روابط اجتماعی را تسهیل می‌کند (الله یاراحمدی، ۲۰۱۳). تفکر دوپاره، در واقع حالتی پویاست که در آن ارزیابی فرد از دیگران به‌طور مداوم تغییر می‌کند. درحالی‌که اعتماد اجتماعی یک صفت پایدار و مرتبط

¹ dichotomous thinking

² trust game

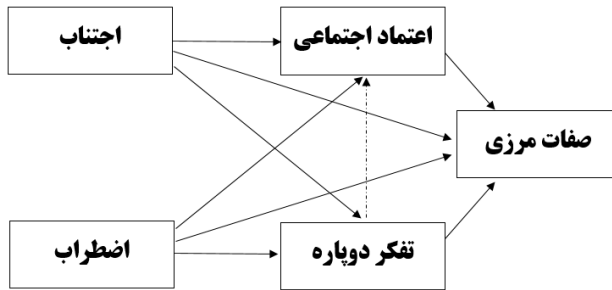
با شخصیت است. قلمروی پژوهشی، شواهد متقنی در این باره ارائه نمی‌کند که حالت^۱ تفکر دوپاره می‌تواند بر صفت^۲ اعتماد اجتماعی تاثیر بگذارد یا خیر. به‌همین دلیل، فرتک و همکاران (۲۰۱۸) پیشنهاد کرده‌اند که ارتباط این دو با یکدیگر در تبیین ویژگی‌های شخصیت مرزی مورد بررسی قرار بگیرد. پژوهش فرتک و همکاران (۲۰۰۹) نیز نشان داد که وجه تمایز گروهی که در معرض تروما قرار گرفته‌اند اما به اختلال استرس پس از سانحه مبتلا نشده‌اند با گروهی که علائم این اختلال را نشان داده‌اند، بی‌اعتمادی اجتماعی است و تصریح کرده‌اند که بی‌اعتمادی اجتماعی در تعامل با عوامل دیگر می‌تواند بر بروز و ظهور انواع اختلالات اثرگذار باشد و بررسی نقش آن در ارتباط با سایر اختلالات ضروری به‌نظر می‌رسد.

به‌علاوه، علی‌رغم تراکم اطلاعاتی پیرامون تفکر دوپاره و اعتماد اجتماعی، پیشینه پژوهشی در برخی جنبه‌ها همسو نیست. برخی از محققان این قلمروی تحقیقاتی نشان داده‌اند که تفکر دوپاره نقصی کلی و همه‌جانبه در اختلال شخصیت مرزی نیست و به موقعیت‌های بین فردی محدود است. برای مثال ون و آرنتز (۲۰۰۰) نشان دادند وقتی که بیماران فیلم‌هایی را تماشا کردند که دربردارنده تروماهای مربوط به اختلال شخصیت مرزی نبود، تفکرشان با گروه کنترل تفاوتی نداشت و حاوی ارزیابی‌های قطبی‌شده نبود. همچنین سیسوردا، بارنو، ورهیل و آرنتز (۲۰۱۳) و ناپولوتینو و مک‌کی (۲۰۰۷) نشان دادند که تفکر بیماران مبتلا به اختلالات شخصیت مرزی، هم‌راستا با طرحواره‌هایشان است و شواهدی مبنی بر تفکر دوپاره در موقعیت‌های خنثی دیده نمی‌شود. در نتیجه، این پیش‌فرض مطرح است که تفکر دوپاره زمانی با صفات مرزی ارتباط پیدا می‌کند که منجر به کاهش اعتماد اجتماعی شده باشد.

هدف مطالعه حاضر بررسی میانجی‌گری تفکر دوپاره و اعتماد اجتماعی در ارتباط میان ابعاد دلبستگی و صفات اختلال شخصیت مرزی بود. باتوجه‌به پیشینه، فرض بر این است که ابعاد دلبستگی از طریق تفکر دوپاره و اعتماد اجتماعی با صفات اختلال شخصیت مرزی در ارتباط‌اند. بالاین‌حال، بنابر پیشینه، ارتباط تفکر دوپاره و اعتماد اجتماعی به‌اندازه دیگر روابط روشن نیست. ازاین‌رو، میانجی‌گری سریالی و چندگانه این دو متغیر در دو مدل بررسی و مقایسه شد. مدل مفهومی پژوهش در شکل ۱ قابل رؤیت است.

¹ state

² trait

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش

روش

این پژوهش از نوع همبستگی و مبتنی بر مدل‌یابی معادلات ساختاری بود. اختلال شخصیت مرزی معمولاً در بزرگسالی آغاز می‌شود (انجمن روان‌پزشکی آمریکا، ۲۰۲۲). ساور و بائر (۲۰۱۰) دریافتند که بیش از ۱۷ درصد از نمونه دانشجویی به طرز معناداری علائم اختلال شخصیت مرزی را نشان می‌دادند، در حالی که شیوع این اختلال در جمعیت عمومی بین یک تا شش درصد برآورد شده است (انجمن روان‌پزشکی آمریکا، ۲۰۲۲). به علاوه، دانشجویان پریشانی روان‌شناختی بیشتری را از هم‌سالان غیردانشجوی خود تجربه می‌کنند (استالمن، ۲۰۰۸). از این رو، جامعه آماری پژوهش حاضر دانشجویان محصل در دانشگاه‌های ۲۰ استان ایران (اردبیل، اصفهان، آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، البرز، تهران، چهارمحال و بختیاری، خراسان جنوبی، خراسان رضوی، خوزستان، زنجان، سمنان، سیستان و بلوچستان، شیراز، قزوین، کهگیلویه و بویر احمد، گیلان، مازندران، هرمزگان و یزد) بودند. مطابق با گزارش‌ها، در سال ۱۴۰۰، ۳۲۰۰۰۰ دانشجوی در ایران مشغول به تحصیل بوده‌اند (رضوی، ۱۴۰۰).

تعیین حجم نمونه در روش مدل‌یابی معادلات ساختاری از قانون معینی تبعیت نمی‌کند. با این حال، وقتی صحبت از قوانین سرانگشتی^۱ می‌شود، اتفاق نظر بر این است که نسبت تعداد نمونه به پارامترهای آزاد در مدل باید بزرگ‌تر از ۱۰ باشد (برای مثال، بنتلر و چو، ۱۹۸۷؛ جکسون، ۲۰۰۳؛ شرایبر و همکاران، ۲۰۰۶؛ کریازوس، ۲۰۱۸). بر این اساس، با توجه به وجود ۳۳ پارامتر آزاد در مدل فعلی، حجم نمونه ۳۳۰ شرکت‌کننده برآورد شد. علاوه بر این، تحلیل توان آزمون برای مدل حاضر حاکی از این است که به منظور دستیابی به اندازه اثر متوسط ($d=0/30$) در سطح معناداری ۰/۰۰۱ و با توان آزمون ۰/۹۵، کمینه حجم نمونه ۳۰۸ شرکت‌کننده است

¹ rules of thumb

(سوپر، ۲۰۲۲). در این پژوهش، با رجوع به روی‌آوردی محافظه‌کارانه، کمینه حجم نمونه در این مطالعه ۴۰۰ شرکت‌کننده در نظر گرفته شد و با احتساب ریزش احتمالی، ۴۴۱ مجموعه پاسخ جمع‌آوری شد.

ابزارها

صفات اختلال شخصیت مرزی. سیاهه سنجش شخصیت - خرده مقیاس مرزی (PAI-BOR؛ موری، ۱۹۹۱؛ جکسون و ترال، ۲۰۰۱) از ۲۴ گویه تشکیل شده است و بر روی یک طیف لیکرتی ۴ نقطه‌ای (از ۰=غلط یا کاملاً نادرست تا ۳=کاملاً صحیح) نمره‌گذاری می‌شود. این ابزار شامل چهار خرده‌مقیاس است که معرف علائم محوری اختلال شخصیت مرزی‌اند: ناپایداری عاطفی (گویه‌ها: ۱۸-۱۴-۱۰-۷-۴-۱)، مشکلات هویت (گویه‌ها: ۱۹-۱۵-۱۱-۸-۵-۲)، مشکلات بین‌فردی (گویه‌ها: ۲۰-۱۶-۱۲-۹-۶-۳) و خودجراحی (گویه‌ها: ۲۴-۲۳-۲۲-۲۱-۱۷-۱۳). شایان ذکر است که گویه‌های خرده‌مقیاس آخر به خودجراحی محدود نمی‌شوند و رفتارهای تکانشی را نیز می‌سنجند. برخی از گویه‌های ابزار حاضر مسقیماً به علائم اشاره شده در DSM-5-TR اشاره دارد. برای مثال، احساسات مزمن پوچی یکی از علائم تعیین‌شده در DSM-5-TR است و گویه متناظر با آن عبارت است از: «گاهی اوقات خیلی احساس پوچی می‌کنم». از سوی دیگر، برخی از گویه‌ها به ویژگی‌های مرتبطی می‌پردازد که عیناً در راهنماهای تشخیصی ذکر نشده‌اند (برای مثال، «دوست دارم به برخی از افراد نشان دهم که چقدر مرا رنجانده‌اند»). یافته‌ها حاکی از این است که در مقایسه با دیگر گروه‌های بالینی، نمرات PAI-BOR در مبتلایان به اختلال شخصیت مرزی بالاتر است (اشتاین، پینسکر-آسپن و هیلزروث، ۲۰۰۷). مطالعات متعدد روایی و پایایی قابل قبول ابزار حاضر را در جمعیت‌های غیربالینی تأیید کرده‌اند (ترال، ۱۹۹۵؛ ترال، یوسدا، کافورتی و دوان، ۱۹۹۷). علاوه بر این، تغییرناپذیری اندازه‌گیری این ابزار میان گروه‌های جنسیت و سنی نشان داده شده است (ده مور، دیستل، ترال، بومزما، ۲۰۰۹). اسماعیلیان (۱۳۹۸) ویژگی‌های روانسنجی ابزار را در نمونه‌ای از دانشجویان ایرانی بررسی کرده است. یافته‌ها حاکی از روایی (ضرایب همبستگی معنادار با سازه‌های مرتبط) و پایایی (آلفاهای کرونباخ ۰/۹۱، ۰/۹۱، ۰/۹۰ و ۰/۹۳ به ترتیب برای خرده‌مقیاس‌های مذکور) مناسب آن است. آلفای کرونباخ ابزار در این مطالعه ۰/۸۸ محاسبه شد.

دل‌بستگی. سیاهه دل‌بستگی بزرگسال (AAI) توسط بشارت (۲۰۱۱) طراحی شده و ویژگی‌های روان‌سنجی آن در جمعیت دانشجویان ایرانی بررسی شده است. گویه‌های این سیاهه

از سه ابزار پرکاربرد در این حوزه (هازان و شیور، ۱۹۸۷؛ بارتولومئو و هوروویتز، ۱۹۹۱؛ کراول، فرالی و شیور، ۱۹۹۹) استخراج شده‌اند. در نهایت، ۱۵ گویه انتخاب شدند که سه سبک دل‌بستگی ایمن (گویه‌ها: ۱۳-۱۰-۷-۴-۱)، اجتنابی (گویه‌ها: ۱۴-۱۱-۸-۵-۲) و اضطرابی (گویه‌ها: ۱۵-۳-۶-۹-۱۲) را بر روی یک طیف لیکرتی ۵ نقطه‌ای (از ۱=خیلی کم تا ۵=خیلی زیاد) اندازه می‌گیرند. روایی همگرا از طریق محاسبه همبستگی میان خرده‌مقیاس‌های سیاهه حاضر و سنجه‌های عزت نفس و مشکلات بین‌فردی تأیید شده است. آلفاهای کرونباخ برای سبک‌های ایمن، اجتنابی و دوسوگرا به ترتیب ۰/۹۱، ۰/۸۹ و ۰/۸۸ گزارش شده‌اند. به علاوه، نتایج بررسی‌های آزمون-بازآزمون نیز نشان‌دهنده پایایی مناسب این ابزارند (بشارت، ۲۰۱۱). با توجه به هدف پژوهش فعلی، تنها از خرده‌مقیاس‌های اجتنابی (معادل با بعد اجتناب) و دوسوگرا (معادل با بعد اضطراب) در تحلیل‌ها استفاده شد. در مطالعه حاضر، آلفای کرونباخ برای ابعاد مذکور به ترتیب ۰/۷۲ و ۰/۷۱ محاسبه شد.

تفکر دوپاره. سیاهه تفکر دوپاره (DTI؛ اوشیو، ۲۰۰۹) متشکل از ۱۵ گویه است و بر روی یک طیف لیکرتی ۶ نقطه‌ای (از ۱=کاملاً مخالفم تا ۶=کاملاً موافقم) نمره‌گذاری می‌شود. نام‌های مختلفی بر سازه مورد سنجش این ابزار گذاشته شده است: تفکر دوپاره، دوباره‌سازی، تفکر سیاه‌وسفید و تفکر همه یا هیچ. سیاهه حاضر سازه گفته‌شده را در سه بعد اندازه می‌گیرد: ترجیح به دوپارگی (گویه‌ها: ۱۳-۱۰-۷-۴-۱)، باور دوپاره (گویه‌ها: ۱۴-۱۱-۸-۵-۲) و تفکر سود و زیان (گویه‌ها: ۱۵-۱۲-۹-۶-۳). نمونه‌ای از گویه‌ها، به ترتیب برای سه خرده‌مقیاس مذکور عبارت است از «من دیدگاه‌های مبهم را دوست ندارم»، «فقط برنده‌ها و بازنده‌ها در این دنیا وجود دارند» و «من دوست دارم این که چیزها به نفع من هستند یا نه را مشخص کنم». نمرات DTI با سنجه‌های شخصیت مرزی، خودشیفتگی، عزت نفس، عدم تحمل ابهام و کمال‌گرایی ارتباطی معنادار دارد. همچنین، آلفاهای کرونباخ برای خرده‌مقیاس‌های ترجیح به دوپارگی، باور دوپاره، تفکر سود و زیان و کل مقیاس به ترتیب ۰/۷۴، ۰/۶۷، ۰/۶۹ و ۰/۸۱ گزارش شده‌اند (اوشیو، ۲۰۰۹). ابزار حاضر تا به حال در جامعه ایرانی و فارسی‌زبان استفاده نشده است؛ از این رو، ساختار عاملی آن در نمونه فعلی بررسی شد. ساختار سه‌عاملی پیشنهادشده توسط طراح ابزار در ابتدا تأیید نشد، اما پس از اعمال یک شاخص اصلاحی، مدل به برازش قابل قبولی دست یافت (۰/۹۲ = GFI؛ ۰/۹۲ = CFI؛ ۰/۵۵ = SRMR؛ ۰/۷۱ = RMSEA؛ $p < ۰/۰۰۱$ ؛ $\chi^2(۸۶) = ۲۷۶/۲۶$). آلفای کرونباخ ابزار در پژوهش فعلی ۰/۸۸ محاسبه شد.

اعتماد اجتماعی. پرسش‌نامه اعتماد اجتماعی (صفاری‌نیا و شریف، ۱۳۹۲) در پنج بعد رفتار مبتنی بر اعتماد کردن (گویه‌ها: ۵-۴-۳-۲-۱)، تمایلات همکاری‌جویانه (گویه‌ها: ۱۰-۹-۸-۷-

۶)، صراحت (گویه‌ها: ۱۵-۱۴-۱۳-۱۲-۱۱)، صداقت (گویه‌ها: ۲۰-۱۹-۱۸-۱۷-۱۶) و اطمینان (گویه‌ها: ۲۵-۲۴-۲۳-۲۲-۲۱) به سنجش سازه اعتماد اجتماعی می‌پردازد. در میان ۲۵ گویه پرسشنامه، نمره‌گذاری گویه‌های ۲، ۴، ۱۴، ۱۵، ۱۷، ۱۸، ۲۰، ۲۳ و ۲۴ به شکل معکوس انجام می‌شود. پاسخ‌ها بر روی یک طیف لیکرتی ۵ نقطه‌ای ثبت می‌شوند (از ۱=کاملاً موافق تا ۵=کاملاً مخالف) و از این رو، نمرات در دامنه ۲۵ تا ۱۲۵ قرار می‌گیرند. روایی همگرای پرسشنامه حاضر از طریق بررسی همبستگی آن با سازه‌های مرتبط (از جمله، دیدگاه‌گیری اجتماعی، رفتار اجتماع‌گرا، انگیزه تعلق، حساسیت طردشدگی و شخصیت جامعه‌پسند) نشان داده شده است (صیدی، احمدیان و صفاری‌نیا، ۱۳۹۸؛ یعقوبی، محمدی، ذوقی‌پایدار و فرهادی، ۱۴۰۰). آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۰/۷۰ گزارش شده است (صیدی و همکاران، ۱۳۹۸). آلفای کرونباخ ابزار در این مطالعه ۰/۶۸ محاسبه شد.

روش اجرا

نظر به موجود نبودن ترجمه فارسی برای سیاهه تفکر دوپاره، این ابزار طی فرایند ترجمه-بازترجمه به زبان فارسی برگردانده شد (بریسلین، ۱۹۷۰). ابتدا این سیاهه به کوشش دو نویسنده به زبان فارسی برگردانده شد. نویسنده دیگری ترجمه‌های فارسی را به زبان انگلیسی برگرداند. هر سه نویسنده به زبان انگلیسی تسلط داشتند. در نهایت ترجمه‌ها با یکدیگر مطابقت داده شد و ناهمخوانی‌ها رفع شد. مرحله جمع‌آوری داده‌ها از بهمن ۱۳۹۹ تا اسفند ۱۳۹۹ ادامه یافت. باتوجه به شیوع ویروس کرونا در این زمان، داده‌ها به صورت آنلاین گردآوری شدند. ابتدا، مجموعه پرسشنامه‌ها، به همراه پرسشنامه محقق‌ساخته مشخصات جمعیت‌شناختی، در وبگاه اول‌فرم (www.avalform.com) قرار گرفت و سپس لینک دسترسی آن در رسانه‌های جمعی (شامل اینستاگرام، تلگرام و واتسپ) توزیع شد.

یافته‌ها

تعداد ۴۴۱ شرکت‌کننده از ۶۵ دانشگاه در این مطالعه مشارکت کردند. از این تعداد، پنج داده تحت عنوان داده پرت از نمونه کنار گذاشته شدند. نمونه نهایی مطالعه از ۴۳۶ شرکت‌کننده (۲۹۰ زن و ۱۴۶ مرد) تشکیل شد. دامنه سنی شرکت‌کنندگان پژوهش از ۱۸ تا ۵۵ سال بود (میانگین=۲۴/۴۵، انحراف استاندارد=۶/۴۳). مجردان ۳۷۲ نفر (۸۵ درصد) و متأهلان ۶۴ نفر (۱۵ درصد) از نمونه را تشکیل می‌دادند. همچنین، ۲۶ نفر (۶ درصد) دانشجوی کاردانی، ۲۸۶

نفر (۶۶ درصد) دانشجوی کارشناسی، ۸۳ نفر (۱۹ درصد) دانشجوی کارشناسی ارشد و ۴۱ نفر (۹ درصد) دانشجوی دکتری یا مقطعی بالاتر بودند. آماره‌های توصیفی نمونه در جدول ۱ قابل مشاهده است.

جدول ۱. آماره‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	چولگی	کشیدگی
بی‌ثباتی عاطفی	۸/۸۶	۳/۵۴	۰/۲۶	-۰/۳۳
مشکلات هویتی	۸/۵۰	۳/۷۸	۰/۲۵	-۰/۵۲
روابط بین‌فردی	۷/۱۷	۳/۴۵	۰/۴۴	-۰/۳۴
خودجرحی	۵/۵۲	۳/۸۷	۰/۷۱	-۰/۱۲
اجتناب	۱۴/۳۲	۳/۸۰	۰/۰۱	-۰/۲۴
اضطراب	۱۴/۲۲	۴/۰۳	۰/۱۵	-۰/۷۶
ترجیح به دوپارگی	۲۱/۲۱	۴/۶۸	-۰/۲۶	-۰/۳۴
باور دوپاره	۱۱/۹۴	۵/۲۵	۰/۸۰	۰/۲۳
تفکر سود و زیان	۱۸/۹۸	۵/۱۰	-۰/۱۰	-۰/۳۹
اعتماد	۱۸/۳۰	۲/۶۸	-۰/۱۸	-۰/۴۳
همکاری	۲۰/۲۱	۲/۹۰	-۰/۴۹	-۰/۲۸
صراحت	۱۱/۴۷	۲/۰۶	۰/۳۸	۰/۴۶
صداقت	۱۶/۰۴	۱/۹۸	۰/۱۱	۰/۴۱
اطمینان	۱۳/۹۲	۲/۹۲	-۰/۱۲	۰/۱۰

به‌منظور بررسی مقدماتی رابطه صفات اختلال شخصیت مرزی با دیگر متغیرهای پژوهش، از جدول همبستگی استفاده شد (جدول ۲). همان‌طور که در جدول پیداست، غالب ضرایب همبستگی صفات اختلال شخصیت مرزی با دیگر متغیرها در سطح $0/01$ معنادار است؛ با این حال، قوی‌ترین همبستگی‌ها مربوط به اجتناب از دل‌بستگی و اضطراب دل‌بستگی، باور دوپاره، اعتماد، صداقت و اطمینان است. ابعاد دل‌بستگی ناایمن و تفکر دوپاره هر دو از آسیب‌شناسی روانی حکایت دارند و از این‌رو، با صفات اختلال شخصیت مرزی همبستگی مثبت دارند. از سوی دیگر، با توجه به ماهیت انطباقی اعتماد اجتماعی، همبستگی‌های این متغیر با صفات اختلال شخصیت مرزی منفی محاسبه شده است.

جدول ۲. همبستگی صفات اختلال شخصیت مرزی با دیگر متغیرهای پژوهش

خودجرحی	مشکلات بین فردی	مشکلات هویتی	بی ثباتی عاطفی	
۰/۰۹**	۰/۴۰**	۰/۲۴**	۰/۳۸**	اجتناب
۰/۳۹**	۰/۶۱**	۰/۶۰**	۰/۴۴**	اضطراب
-۰/۱۵**	-۰/۳۵**	-۰/۲۵**	-۰/۲۹**	اعتماد
۰/۱۲*	-۰/۰۶	-۰/۰۵	-۰/۰۲	همکاری
۰/۰۴	-۰/۱۶**	-۰/۱۲*	-۰/۰۸	صراحت
-۰/۱۵**	-۰/۲۱**	-۰/۱۲*	-۰/۲۳**	صداقت
۰/۰۴	-۰/۲۹**	-۰/۱۷**	-۰/۲۶**	اطمینان
۰/۱۰*	۰/۰۸	۰/۰۱	۰/۰۴	ترجیح به دوپارگی
۰/۲۷**	۰/۲۰**	۰/۱۷**	۰/۲۱**	باور دوباره
۰/۱۱*	۰/۱۹**	۰/۰۹	۰/۰۹	تفکر سود و زیان

آماره‌های توصیفی به وسیله نسخه ۲۶ نرم افزار SPSS استخراج شدند. بررسی ابتدایی روابط میان متغیرها از طریق محاسبه ضرایب همبستگی پیرسون انجام شد. سپس، از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری برای بررسی روابط میانجی‌گری استفاده شد. در گام اول، از برقراری مفروضه‌های مدل‌یابی معادلات ساختاری (عدم وجود داده گمشده، عدم وجود داده‌های پرت، نرمالیتی داده‌ها، خطی بودن روابط و عدم وجود هم‌خطی چندگانه) اطمینان حاصل شد. در مجموعه پاسخ‌ها هیچ داده گمشده‌ای وجود نداشت. عدم وجود داده‌های پرت تک‌متغیری از طریق نمرات استاندارد Z و عدم وجود داده‌های پرت چندمتغیری به وسیله فواصل ماهالانوبیس بررسی شدند. قدرمطلق نمرات استاندارد بالاتر از ۳/۲۹ نشان‌دهنده داده‌های پرت در نظر گرفته می‌شود (تاباچنیک و فیدل، ۲۰۱۹). بر این اساس، ۱۶ داده پرت تک‌متغیری شناسایی شده و با روش وینسورایزیشن (تبدیل نمره خام پرت به نزدیک‌ترین نمره خام نرمال) اصلاح شدند. سپس با استفاده از فواصل ماهالانوبیس، پنج داده پرت چندمتغیری از روند پژوهش کنار گذاشته ($p < 0/001$) و تحلیل‌ها با ۴۳۶ شرکت‌کننده انجام شدند. به منظور سنجش نرمالیتی داده‌ها، دستورالعمل کیم (۲۰۱۳) به کار گرفته شد. بر این اساس، در نمونه‌های با حجم بالاتر از ۳۰۰، ترجیح بر این است که به جای نمرات استاندارد چولگی و کشیدگی، قدر مطلق این نمرات بررسی شوند: ضریب چولگی بزرگ‌تر از ۲ و ضریب کشیدگی بزرگ‌تر از ۷ نشان‌دهنده توزیع نامتقارن‌اند.

چولگی و کشیدگی تمامی متغیرها در بازه ۱- تا ۱+ قرار دارد (جدول ۱). خطی بودن روابط میان متغیرها به‌وسیله نمودارهای پراکندگی بررسی و تأیید شد. مقادیر تحمل^۱ و عامل تورم واریانس^۲ (VIF) به‌عنوان نشانگرهای عدم وجود هم‌خطی چندگانه در نظر گرفته شدند: تحمل کوچک‌تر از ۰/۱۰ و VIF بزرگ‌تر از ۱۰ نشانگر وجود هم‌خطی چندگانه فرض شدند. مقادیر تحمل و VIF برای متغیرهای پیش‌بین به‌ترتیب در دامنه ۰/۳۴ تا ۰/۹۳ و ۱/۰۸ تا ۲/۹۳ قرار داشتند. در آخر، به‌منظور قیاس دو مدل رقیب، از مقایسه مبتنی بر خی‌دو استفاده شد: در صورتی که خی‌دو مستخرج (تفاضل میان خی‌دو مدل‌ها) با درجه آزادی مستخرج (تفاضل میان درجات آزادی مدل‌ها) در توزیع خی‌دو معنادار باشد، مدلی که درجه آزادی کمتری دارد برازش بهتری با داده‌ها دارد (شرمله-انگل، موسبروگر و مولر، ۲۰۰۳).

مدل‌یابی با استفاده از نسخه ۲۴ نرم‌افزار AMOS و روش برآورد بیشینه درست‌نمایی^۳ انجام شد. سطح معناداری ضرایب رگرسیونی در تمامی محاسبات ۰/۰۵ در نظر گرفته شد. بنا بر دیدگاه کلاین (۲۰۱۶)، برازش مدل از طریق محاسبه شاخص‌های مقابل بررسی شد: نسبت خی‌دو به درجه آزادی، ریشه دوم برآورد واریانس خطای تقریب (RMSEA)، شاخص معناداری RMSEA (PCLOSE)، ریشه میانگین مربعات باقی‌مانده استاندارد شده (SRMR)، شاخص برازش تطبیقی (CFI) و شاخص نیکویی برازش (GFI)، شاخص نیکویی برازش اصلاح‌شده (AGFI). مقادیر قابل قبول برای هر یک از شاخص‌ها از دستورالعمل پیتوک و استیونس (۲۰۱۶) استخراج شد. مدل‌های میانجی‌گری سریالی (شکل ۲، الف) و میانجی‌گری چندگانه (شکل ۲، ب) آزمون شدند. بنابر غالب شاخص‌ها، مدل الف از برازش قابل قبولی با داده‌ها برخوردار بود (جدول ۳). همچنین، در مقایسه با مدل ب، مدل الف برازش بهتری با داده‌ها داشت ($p < 0/01$ ، $\chi^2(1) = 21/1$)؛ بنابراین، محاسبات متعاقب با در نظر گرفتن این مدل انجام شد. ضرایب رگرسیونی استاندارد شده در شکل قابل ۲ مشاهده‌اند. متغیرهای پیش‌بین به‌ترتیب ۴، ۴۹ و ۶۰ درصد از واریانس تفکر دوپاره، اعتماد اجتماعی و صفات شخصیت مرزی را تبیین می‌کردند. در نهایت، به‌منظور تعیین اثر مسیرها در مدل، آزمون بوت‌استرپینگ با ۱۰۰۰۰ نمونه و فاصله اطمینان ۹۵ درصدی به کار گرفته شد. همان‌طور که در جدول ۴ پیداست، تمامی مسیرهای مستقیم و غیرمستقیم مدل در سطح ۰/۰۵ معنادار برآورد شدند.

¹ tolerance

³ maximum likelihood estimation

² variance inflation factor

جدول ۳. شاخص های برازش مدل و مقادیر قابل قبول

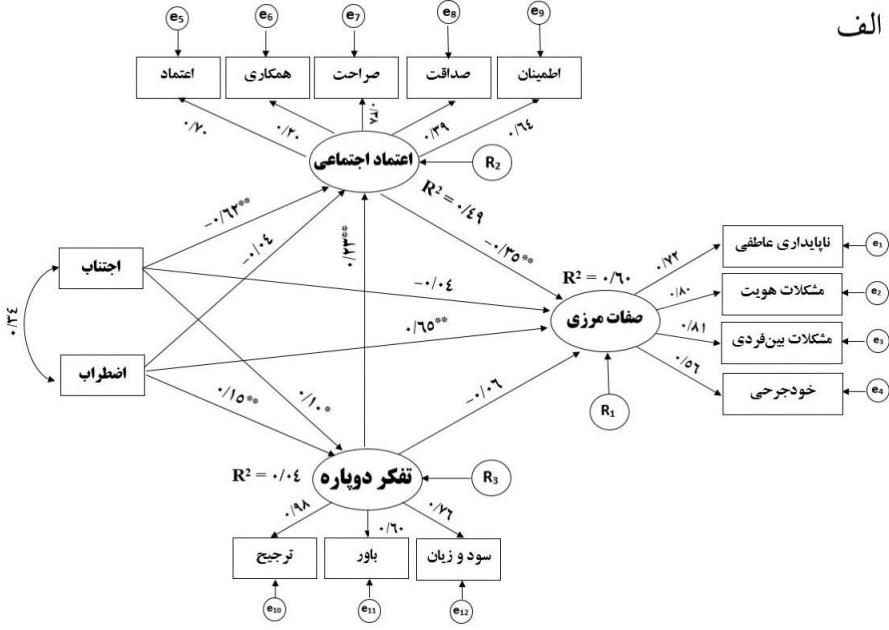
AGFI	GFI	CFI	SRMR	PCLOSE	RMSEA	df	χ^2	
>۰/۹۰	۰/۹۰	>۰/۹۰	<۰/۰۸	>۰/۰۵	<۰/۰۸	-	-	قابل قبول
	>							
۰/۸۹	۰/۹۲	۰/۹۱	۰/۰۶۴	<۰/۰۵	۰/۰۷۵	۶	۲۴/۸۴	سریالی
						۹	۹	
۰/۸۸	۰/۹۲	۰/۹۰	۰/۰۷۳	<۰/۰۵	۰/۰۸۱	۷	۲۷/۹۴	چندگانه
						.	.	

جدول ۴. اثرات مستقیم و غیرمستقیم میانجی گری سریالی از طریق آزمون بوت استرپ

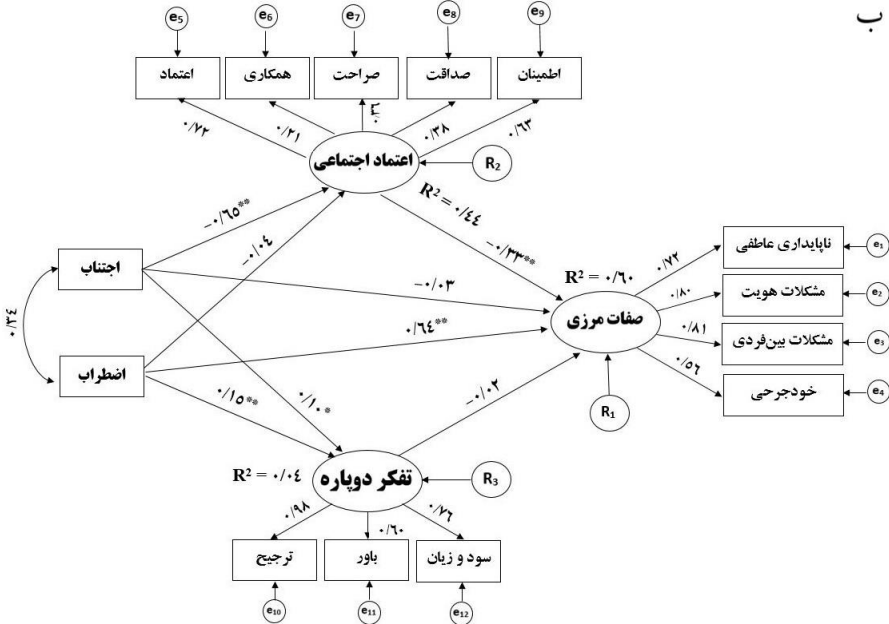
فاصله اطمینان			
بالا	پایین	B (SE)	مسیر
-۰/۲۴۶	-۰/۳۷۵	-۰/۳۱۰** (۰/۰۳۳)	اجتناب ← اعتماد
۰/۲۶۹	-۰/۰۰۱	۰/۱۳۵* (۰/۰۶۹)	اجتناب ← تفکر دوپاره
۰/۳۰۸	۰/۰۶۸	۰/۱۸۷** (۰/۰۶۲)	اضطراب ← تفکر دوپاره
۰/۴۶۹	۰/۳۵۱	۰/۴۰۷** (۰/۰۳)	اضطراب ← صفات مرزی
۰/۲۳۴	۰/۰۷۵	۰/۱۴۶** (۰/۰۴۱)	اجتناب ← اعتماد ← صفات مرزی
۰/۰۱۷	۰/۰۰۱	۰/۰۰۶* (۰/۰۰۴)	اجتناب ← تفکر دوپاره ← اعتماد ← صفات مرزی
۰/۰۲	۰/۰۰۲	۰/۰۰۸** (۰/۰۰۴)	اضطراب ← تفکر دوپاره ← اعتماد ← صفات مرزی

* p<۰/۰۵; ** p<۰/۰۱

الف

ب

شکل ۲. مدل های میانجی گری سریالی (الف) و چندگانه (ب) همراه با ضرایب رگرسیونی

استاندارد شده. مجذور ضریب همبستگی چندگانه $R^2 = 0.1$: $p < 0.05$ *.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف مطالعه حاضر، بررسی نقش اعتماد اجتماعی و تفکر دوپاره به‌عنوان واسطه در ارتباط دلبستگی و صفات اختلال شخصیت مرزی بود. نتایج نشان داد که میانجی‌گری سریالی، در قیاس با میانجی‌گری چندگانه، روابط میان متغیرهای پژوهش‌ها را دقیق‌تر توضیح می‌دهد. نتایج حاصل از میانجی‌گری سریالی نشان داد که تفکر دوپاره اعتماد اجتماعی را پیش‌بینی می‌کند و این دو در ارتباط دلبستگی با صفات مرزی نقش میانجی‌گری ایفا می‌کنند. این یافته با نتایج گلد و همکاران (۱۹۹۶) و فرتک و همکاران (۲۰۰۹) همسو است. باور به ناتوانی، درماندگی و آسیب‌پذیری (هوارد و همکاران، ۲۰۲۲)، افراد مبتلا به اختلال شخصیت مرزی را تحریک می‌کند تا از دیگران کمک و امنیت بخواهند، اما تضاد باورها در مورد طرد شدن، رها شدن و بی‌ارزش بودن آنها را به ترس همزمان از دیگران و بی‌اعتمادی سوق می‌دهد. افراد مبتلا به اختلال شخصیت مرزی برای ارتباط اجتماعی به دیگران روی می‌آورند، اما نوسان میان ارزیابی‌های مثبت و منفی از دیگران سبب می‌شود که به‌طور مداوم بین دو حالت جست‌وجو و طرد دیگران جابه‌جا شوند. در واقع، ترکیب افکار دوپاره و قطبی‌شده الگویی پویا ایجاد می‌کند که می‌تواند منجر به روابط ناپایدار شود. به همین دلیل نگرش مطلوب نسبت به دیگران یا به عبارتی اعتماد اجتماعی به در افراد مبتلا به اختلال شخصیت مرزی پایدار نیست و افت‌وخیز دارد.

از سوی دیگر، یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که تفکر دوپاره از طریق اعتماد اجتماعی با صفات مرزی در ارتباط است و ارتباط مستقیمی با صفات شخصیت مرزی ندارد. بنابراین، در نظر گرفتن ارتباط دو‌سازه تفکر دوپاره و اعتماد اجتماعی بهتر از در میانجی‌گری مجزای آن‌ها، ظهور و بروز صفات مرزی را توضیح می‌دهد. این یافته همسو با آن بخشی از پیشینه است که تفکر دوپاره را یک کمبود ظرفیت همه‌جانبه ندانسته و آن را مختص زمینه‌های بین‌فردی می‌دانند (سیسوردا و همکاران، ۲۰۱۳؛ ناپولوتینو و مک‌کی، ۲۰۰۷). به بیان دیگر، تفکر دوپاره زمانی منجر به صفات مرزی می‌شود که اعتماد اجتماعی را تحلیل برد و تفکر دوپاره در مبتلایان به اختلال شخصیت مرزی به معنی سطحی یا خطی بودن انتزاع در این افراد نیست.

ابعاد تفکر دوپاره به‌طور کلی در بردارنده ویژگی‌هایی است که سبب می‌شود فرایند شناختی ساده‌تر شده و مزایای کوتاه‌مدت دنبال شود؛ این پدیده با اختلال شخصیت مرزی مرتبط است (وین و همکاران، ۲۰۰۰). در واقع، تفکر دوپاره گرچه آسیب‌زاست اما احتمال رسیدن به پاداش را در دنیای ناامن افزایش می‌دهد. از سوی دیگر، جک و همکاران (۲۰۱۶) نشان داده‌اند که سازوکارهای شناختی گوناگونی در اعتماد دخیل‌اند و قرار دادن اطلاعات گوناگون در کنار یکدیگر، فرایند صحیح اعتماد را رقم می‌زند. با این حال، تفکر دوپاره سبب می‌شود فرد از منابع گوناگون

اطلاعاتی بهره نبرد و سریعاً نتیجه‌گیری کند. در نتیجه، تفکر دوپاره می‌تواند یکی از عواملی باشد که فرایند شناختی لازم برای اعتماد را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

همچنین یافته‌ها نشان دادند که اجتناب از دلبستگی ارتباط قوی‌تری با اعتماد اجتماعی دارد و بر خلاف فرضیه اولیه، این رابطه مستقیماً و بدون واسطه‌گری تفکر دوپاره نیز برقرار است. در تبیین این موضوع می‌توان به مدل خود-دیگری بارتولومئو و هوروویتز (۱۹۹۱) پیرامون ویژگی‌های دلبستگی اجتنابی رجوع کرد. افراد اجتنابی نگرشی مثبت به خود و همزمان نگرشی منفی به دیگران دارند. نگرش افراد اضطرابی از الگویی معکوس تبعیت می‌کند؛ بنابراین، سطوح پایین‌تر اعتماد را می‌توان در دلبستگی اجتنابی مفروض داشت. افزون بر این، مراقبت کردن از دیگری و افزایش ارتباطات می‌تواند اعتماد را در افراد کم‌اعتماد بهبود بخشد (کورتس و وود، ۲۰۱۹). از آنجایی که اضطراب در دلبستگی منجر به تلاش افراد برای صمیمیت با دیگران می‌شود، گاهی اوقات ممکن است تلاش مؤثر بیفتد و بر اعتماد بیفزاید. در حالی که افراد با دلبستگی اجتنابی غالباً به دیگران پاسخ‌گو نیستند و از روابط بین‌فردی حذر می‌کنند. بنابراین، ارتباط اجتناب و اعتماد بین‌فردی در معرض تجربه‌های نو قرار نمی‌گیرد.

یافته‌های پژوهش نشان داد که به‌طور کلی، دلبستگی نایمن با تفکر دوپاره در ارتباط است و تفکر دوپاره به‌نوبه‌خود با اعتماد اجتماعی پایین‌تر همراه است. مطالعات نشان داده‌اند که تعدیل برانگیختگی نظام دلبستگی با متغیرهایی چون ظرفیت ذهنی‌سازی^۱ (براه، ۲۰۲۱)، تنظیم هیجانی (داروس و ویلیامز، ۲۰۱۹) و احساس عاملیت (هاشورث و همکاران، ۲۰۲۱) نیز ارتباط دارد. بنابراین، تعجب‌آور نیست که افراد با سبک دلبستگی اضطرابی در موارد مذکور نقص داشته باشند (سندور، بوگان، ناگی، بوگدان و مولنار، ۲۰۲۱). از این‌رو، بررسی نقش واسطه‌ای این عوامل می‌تواند ارتباط اضطراب در دلبستگی با صفات مرزی را روشن‌تر از پیش سازد. به‌علاوه، گستردگی محدوده سنی و جغرافیایی مطالعه کنونی، و روش نمونه‌گیری در دسترس، معرف بودن نمونه و تعمیم‌پذیری داده‌ها را با تهدید مواجه می‌کنند. همچنین، با توجه به طرح مقطعی مطالعه کنونی، نمی‌توان با قطعیت استنباط کرد که دلبستگی مقدم بر اعتماد اجتماعی است و بی‌اعتمادی ناشی از نایمینی در دلبستگی. پیشنهاد می‌شود تحقیقات آتی از طرح‌های آزمایشی یا طولی بهره جویند تا نقش علی تفکر دوپاره و اعتماد اجتماعی در این رابطه بررسی شود. همچنین، با وجود اینکه برخی از محدودیت‌های ابزارهای خودگزارش‌دهی با دیگر روش‌های سنجش مشابه است (چان، ۲۰۰۹)، ممکن است عوامل مختلفی، از جمله سوگیری‌ها و خستگی پاسخ‌دهندگان، روایی این

^۱ mentalizing

ابزارها را تهدید کنند. به‌طور خاص، در این مطالعه پرسش‌نامه اعتماد اجتماعی از همسانی درونی مناسبی برخوردار نبود؛ مسئله‌ای که ممکن است روایی یافته‌های فعلی را تهدید کند. ضمناً، توزیع اینترنتی پرسش‌نامه‌ها و عدم اطمینان از هویت شرکت‌کنندگان نیز ممکن است به‌صورت بالقوه روایی یافته‌ها را تهدید کند. همان‌طور که در متن اشاره شد، سازه‌های پژوهش با ابزارهای عملکردی یا ضمنی نیز سنجیده شده‌اند (برای مثال، کینگ-کاساس و همکاران، ۲۰۰۸). به‌منظور کمینه‌سازی عوامل تهدیدکننده روایی درونی، به محققان علاقه‌مند به این قلمروی پژوهشی پیشنهاد می‌شود که از ابزارهای مختلفی برای سنجش سازه‌ها استفاده کنند.

موازین اخلاقی

موازین اخلاقی شامل آگاه‌سازی شرکت‌کنندگان از هدف پژوهش و حفظ اطلاعات آن‌ها به‌صورت محرمانه رعایت شد.

مشارکت نویسندگان

احمد عسگری زاده: طراحی پژوهش، نگارش روش‌شناسی، تحلیل داده‌ها، اصلاح، ویراستاری / مهسا هونجانی: نگارش مقدمه، نگارش بحث و نتیجه‌گیری / محسن دهقانی: طراحی پژوهش، اصلاح و بازبینی / سعید قنبری: طراحی پژوهش، اصلاح و بازبینی.

تعارض منافع

مقاله حاضر حامی مالی و تعارض منافع ندارد.

سپاسگزاری

از تمامی شرکت‌کنندگان پژوهش حاضر بابت صرف زمان ارزشمندشان سپاسگزارم. بی‌شک بدون لطف این عزیزان به سرانجام رسیدن این پژوهش میسر نبود.

References

- Abramov, G., Kautz, J., Mielle, S., & Deane, F. P. (2022). The influence of attachment style, self-protective beliefs, and feelings of rejection on the decline and growth of trust as a function of borderline personality disorder trait count. *Journal of psychopathology and behavioral assessment*, 1-14. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1007/s10862-022-09965-9> [link]

- Alberts, H. J., Thewissen, R., & Raes, L. (2012). Dealing with problematic eating behaviour. The effects of a mindfulness-based intervention on eating behaviour, food cravings, dichotomous thinking and body image concern. *Appetite*, 58(3), 847-851. <https://doi.org/10.1016/j.appet.2012.01.009> [link]
- Allahyarahmadi, R. (2013). Investigation the role and effect of social trust in societies based on sociological theories. *Procedia-social and behavioral sciences*, 82, 780-783. <http://dx.doi.org/10.1016/j.sbspro.2013.06.348> [link]
- American Psychiatric Association (2022). Diagnostic and statistical manual of mental disorders (5th ed. Text Revision). Washington DC: *American Psychiatric Publishing*. [link]
- Arksey, H., & O'Malley, L. (2005). Scoping studies: Towards a methodological framework. *International journal of social research methodology*, 8(1), 19-32. <https://doi.org/10.1080/1364557032000119616> [link]
- Arntz, A., & Veen, G. (2001). Evaluations of others by borderline patients. *The Journal of nervous and mental disease*, 189(8), 513-521. <https://doi.org/10.1097/00005053-200108000-00004> [link]
- Bao, X., Li, S., Zhang, Y., Tang, Q., & Chen, X. (2022). Different effects of anxiety and avoidance dimensions of attachment on interpersonal trust: a multilevel meta-analysis. *Journal of Social and Personal Relationships*, 39(7), 2069-2093. <https://doi.org/10.1177/02654075221074387> [link]
- Bartholomew, K., & Horowitz, L. M. (1991). Attachment styles among young adults: A test of a four-category model. *Journal of Personality and Social Psychology*, 61(2), 226-244. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/0022-3514.61.2.226> [link]
- Bateman, A., & Fonagy, P. (2016). *Mentalization-based treatment for personality disorders: A practical guide*. Oxford University Press. [link]
- Beck, A. T., Butler, A. C., Brown, G. K., Dahlsgaard, K. K., Newman, C. F., & Beck, J. S. (2001). Dysfunctional beliefs discriminate personality disorders. *Behaviour research and therapy*, 39(10), 1213-1225. [https://doi.org/10.1016/S0005-7967\(00\)00099](https://doi.org/10.1016/S0005-7967(00)00099) [link]
- Bentler, P. M., & Chou, C.-P. (1987). Practical issues in structural modeling. *Sociological Methods & Research*, 16(1), 78-117. [link]
- Besharat, M. A. (2011). Development and validation of adult attachment inventory. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 30, 475-479. <https://doi.org/10.1177/0049124187016001004> [link]
- Bo, S., Sharp, C., Fonagy, P., & Kongerslev, M. (2017). Hypermentalizing, attachment, and epistemic trust in adolescent BPD: Clinical illustrations. *Personality Disorders: Theory, Research, and Treatment*, 8.172.(2) <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/per0000161> [link]

- Bora, E. (2021). A meta-analysis of theory of mind and 'mentalization' in borderline personality disorder: a true neuro-social-cognitive or meta-social-cognitive impairment? *Psychological medicine*, 51(15), 2541-2551. <https://doi.org/10.1017/S0033291721003718> [link]
- Bowlby, J. (1973). Attachment and loss: Volume II: Separation, anxiety and anger. London: The Hogarth press and the institute of psycho-analysis. [link]
- Caligor, E., Kernberg, O. F., Clarkin, J. F., & Yeomans F. E. (2018). *Psychodynamic therapy for personality pathology: Treating self and interpersonal functioning*. American Psychiatric Association Publishing. [link]
- Campbell, L., & Stanton, S. C. (2019). Adult attachment and trust in romantic relationships. *Current Opinion in Psychology*, 25, 148-151. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1016/j.copsy.2018.08.004> [link]
- Chan, D. (2009). So why ask me? Are self-report data really that bad? In Statistical and methodological myths and urban legends: Doctrine, verity and fable in the organizational and social sciences. (pp. 309-336). *Routledge/Taylor & Francis Group*. [link]
- Cortes, K., & Wood, J. V. (2019). How was your day? Conveying care, but under the radar, for people lower in trust. *Journal of Experimental Social Psychology*, 83, 11-22. <https://doi.org/10.1016/j.jesp.2019.03.003> [link]
- Crowell, J. A., Fraley, R. C., & Shaver, P. R. (1999). Measurement of individual differences in adolescent and adult attachment. In J. Cassidy & P. R. Shaver (Eds.), *Handbook of attachment: Theory, research, and clinical applications* (pp. 434-465). The Guilford Press. [link]
- Daros, A. R., & Williams, G. E. (2019). A meta-analysis and systematic review of emotion-regulation strategies in borderline personality disorder. *Harvard review of psychiatry*, 27(4), 217-232. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1097/HRP.0000000000000212> [link]
- De Moor, M. H., Distel, M. A., Trull, T. J., & Boomsma, D. I. (2009). Assessment of borderline personality features in population samples: Is the Personality Assessment Inventory-Borderline Features scale measurement invariant across sex and age? *Psychol Assess*, 21(1), 125-130. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/a0014502> [link]
- Fertuck, E. A., Fischer, S., & Beeney, J. (2018). Social cognition and borderline personality disorder: splitting and trust impairment findings. *Psychiatric Clinics*, 41(4), 613-632. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1016/j.psc.2018.07.003> [link]
- Fertuck, E., Jekal, A., Song, I., Wyman, B., Morris, M., Wilson, S., . . . Stanley, B. (2009). Enhanced 'reading the mind in the eyes' in borderline personality disorder compared to healthy controls. *Psychological medicine*, 39(12), 1979-1988. <https://doi.org/10.1017/S003329170900600X> [link]

- Fonagy, P., Luyten, P., & Allison, E. (2015). Epistemic petrification and the restoration of epistemic trust: A new conceptualization of borderline personality disorder and its psychosocial treatment. *J Pers Disord*, 29(5), 575-609. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1521/pedi.2015.29.5.575> [link]
- Fraley, R. C., & Shaver, P. R. (2000). Adult romantic attachment: Theoretical developments, emerging controversies, and unanswered questions. *Review of general psychology*, 4(2), 132-154. <https://doi.org/10.1037/1089-2680.4.2.132> [link]
- Garofalo, C., & Bogaerts, S. (2019). Attachment and personality disorders among child molesters: The role of trust. *Sexual Abuse*, 31(1), 97-124. <https://doi.org/10.1177/1079063217720928> [link]
- Gillath, O., Karantzas, G. C., & Selcuk, E. (2017). A net of friends: Investigating friendship by integrating attachment theory and social network analysis. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 43(11), 1546-1565. <https://doi.org/10.1177/0146167217719731> [link]
- Godbout, N., Daspe, M.-È., Runtz, M., Cyr, G., & Briere, J. (2019). Childhood maltreatment, attachment, and borderline personality-related symptoms: Gender-specific structural equation models. *Psychological Trauma: Theory, Research, Practice, and Policy*, 11(1), 90. <https://doi.org/10.1037/tra0000403> [link]
- Gould, J. R., Prentice, N. M., & Aisnlie, R. C. (1996). The Splitting index: Construction of a scale measuring the defense mechanism of splitting. *Journal of Personality Assessment*, 66(2), 414-430. https://doi.org/10.1207/s15327752jpa6602_18 [link]
- Hashworth, T., Reis, S., & Grenyer, B. F. (2021). Personal agency in borderline personality disorder: The impact of adult attachment style. *Frontiers in psychology*, 12, 2224. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.669512> [link]
- Hazan, C., & Shaver, P. (1987). Romantic love conceptualized as an attachment process. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52, 511-524. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/0022-3514.52.3.511> [link]
- Howard, K. P., Lazarus, S. A., & Cheavens, J. S. (2022). A longitudinal examination of the reciprocal relationship between borderline personality features and interpersonal relationship quality. *Personality Disorders: Theory, Research, and Treatment*, 13(1), 3. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/per0000484> [link]
- Jackson, D. L. (2003). Revisiting sample size and number of parameter estimates: Some Support for the N:q Hypothesis. *Structural Equation Modeling: A Multidisciplinary Journal*, 10(1), 128-141. https://doi.org/10.1207/S15328007SEM1001_6 [link]

- Jackson, K. M., & Trull, T. J. (2001). The factor structure of the Personality Assessment Inventory-Borderline Features (PAI-BOR) Scale in a nonclinical sample. *Journal of Personality Disorders, 15*, 536-545. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1521/pedi.15.6.536.19187> [link].
- Kaufman, E. A., & Meddaoui, B. (2021). Identity pathology and borderline personality disorder: An empirical overview. *Current Opinion in Psychology, 37*, 82-88. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2020.08.015> [link]
- Kaufman, E. A., Beeney, J. E., & Stepp, S. D. (2022). Self-report response style bias and borderline personality features. *Current Psychology, 1-9*. [link]
- Kernberg, O. (1967). Borderline personality organization. *Journal of the American psychoanalytic Association, 15*(3), 641-685. <https://doi.org/10.1177/000306516701500309>
- Kernberg, O. F. (1985). Borderline conditions and pathological narcissism. *Rowman & Littlefield*.
- Kim H. Y. (2013). Statistical notes for clinical researchers: assessing normal distribution (2) using skewness and kurtosis. *Restorative dentistry & endodontics, 38*(1), 52-54. <https://doi.org/10.5395/rde.2013.38.1.52> [link]
- King-Casas, B., Sharp, C., Lomax-Bream, L., Lohrenz, T., Fonagy, P., & Montague, P. R. (2008). The rupture and repair of cooperation in borderline personality disorder. *science, 321*(5890), 806-810. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1126/science.1156902> [link]
- Kline R. B. (2016). *Principles and practice of structural equation modeling* (4th Ed.). New York: Guilford Press. [link]
- Kyriazos, T. (2018) Applied Psychometrics: Sample Size and Sample Power Considerations in Factor Analysis (EFA, CFA) and SEM in General. *Psychology, 9*, 2207-2230. <https://doi.org/10.4236/psych.2018.98126> [link]
- Levy, K. N., Johnson, B. N., Clouthier, T. L., Scala, J., & Temes, C. M. (2015). An attachment theoretical framework for personality disorders. *Canadian Psychology/Psychologie Canadienne, 56*(2), 197. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/cap0000025> [link]
- Luyten, P., Campbell, C., & Fonagy, P. (2021). Rethinking the relationship between attachment and personality disorder. *Current Opinion in Psychology, 37*, 109-113. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2020.11.003> [link]
- MacDonald, K., Berlow, R., & Thomas, M. L. (2013). Attachment, affective temperament, and personality disorders: A study of their relationships in psychiatric outpatients. *Journal of Affective Disorders, 151*(3), 932-941. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2013.07.040> [link]

- Maraz, A., Nagy, T., & Ziegler, M. (2021). When bad gets worse: Negative wording amplifies negative recall in persons with the borderline personality trait. *Applied Cognitive Psychology*, 35(1), 274-285. <https://doi.org/10.1002/acp.3764> [link]
- Mares, S., & McMahon, C. (2020). Attachment security: Influences on social and emotional competence, executive functioning and readiness for school. *Health and Education Interdependence*, 55-74. [link]
- Meyer, B., Pilkonis, P. A., & Beevers, C. G. (2004). What's in a (neutral) face? Personality disorders, attachment styles, and the appraisal of ambiguous social cues. *Journal of Personality Disorders*, 18, 320-336. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1521/pedi.18.4.320.40344> [link]
- Mieda, T., Taku, K., & Oshio, A. (2021). Dichotomous thinking and cognitive ability. *Personality and Individual Differences*, 169, 110008. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2020.110008> [link]
- Mikulincer, M., & Shaver, P. R. (2017). Attachment in adulthood: Structure, dynamics, and change (2nd ed.). *New York, NY: Guilford Press*. [link]
- Morey, L. C. (1991). The personality assessment inventory professional manual. *Odessa, FL: Psychological Assessment Resources*. [link]
- Nakash-Eisikovits, O. R. A., Dutra, L., & Westen, D. (2002). Relationship between attachment patterns and personality pathology in adolescents. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, 41(9), 1111-1123. <https://doi.org/10.1097/00004583-200209000-00012> [link]
- Napolitano, L. A., & McKay, D. (2007). Dichotomous thinking in borderline personality disorder. *Cognitive Therapy and Research*, 31(6), 717-726. DOI:10.1007/s10608-007-9123-4 [link]
- Pituch K. A. & Stevens J. (2016). *Applied multivariate statistics for the social sciences: Analyses with SAS and IBM's SPSS* (6th Ed.). *Routledge*. [link]
- Saleh, S. A. (2022). Defense mechanisms and personality disorders. In *The Psychology of Consciousness: Theory and Practice* (pp. 57-79). Springer, Cham. [link]
- Sándor, A., Bugán, A., Nagy, A., Bogdán, L. S., & Molnár, J. (2021). Attachment characteristics and emotion regulation difficulties among maladaptive and normal daydreamers. *Current Psychology*, 1-18. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1007/s12144-021-01546-5> [link]
- Sauer, S. E., & Baer, R. A. (2010). Validation of Measures of Biosocial Precursors to Borderline Personality Disorder: Childhood Emotional Vulnerability and Environmental Invalidation. *Assessment*, 17(4), 454-466. <https://doi.org/10.1177/1073191110373226> [link]
- Schermelleh-Engel, K., Moosbrugger, H., & Müller, H. (2003). Evaluating the fit of structural equation models: Tests of significance and descriptive

- goodness-of-fit measures. *Methods of psychological research online*, 8(2), 23-74. [\[link\]](#)
- Schreiber, J. B., Nora, A., Stage, F. K., Barlow, E. A., & King, J. (2006). Reporting structural equation modeling and confirmatory factor analysis results: A Review. *The Journal of Educational Research*, 99(6), 323-338. <https://doi.org/10.3200/JOER.99.6.323-338> [\[link\]](#)
- Scott, L. N., Kim, Y., Nolf, K. A., Hallquist, M. N., Wright, A. G., Stepp, S. D., . . . Pilkonis, P. A. (2013). Preoccupied attachment and emotional dysregulation: Specific aspects of borderline personality disorder or general dimensions of personality pathology? *Journal of personality disorders*, 27(4), 473. <https://doi.org/10.1521/pedi.2013.27.099> [\[link\]](#)
- Sieswerda, S., Barnow, S., Verheul, R., & Arntz, A. (2013). Neither dichotomous nor split, but schema-related negative interpersonal evaluations characterize borderline patients. *Journal of Personality Disorders*, 27(1), 36–52. <https://doi.org/10.1521/pedi.2013.27.1.36> [\[link\]](#)
- Sih, A., & Del Giudice, M. (2012). Linking behavioural syndromes and cognition: A behavioural ecology perspective. *Philosophical Transactions of the Royal Society B: Biological Sciences*, 367(1603), 2762-2772. <https://doi.org/10.1098/rstb.2012.0216> [\[link\]](#)
- Simpson, J. A., & Rholes, W. S. (2012). Adult attachment orientations, stress, and romantic relationships. *Advances in experimental social psychology* (Vol. 45, pp. 279-328): Elsevier. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-394286-9.00006-8> [\[link\]](#)
- Smith, M., & South, S. (2020). Romantic attachment style and borderline personality pathology: A meta-analysis. *Clinical Psychology Review*, 75, 101781. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2019.101781> [\[link\]](#)
- Soper, D.S. (2022). A-priori sample size calculator for structural equation models [Software]. Available from [\[link\]](#)
- Stallman H. M. (2008). Prevalence of psychological distress in university students--implications for service delivery. *Australian family physician*, 37(8), 673–677. [\[link\]](#)
- Stein, M. B., Pinsker-Aspen, J. H., & Hilsenroth, M. J. (2007). Borderline pathology and the Personality Assessment Inventory (PAI): An evaluation of criterion and concurrent validity. *J Pers Assess*, 88(1), 81-89. <https://doi.org/10.1080/00223890709336838> [\[link\]](#)
- Suor, J. H., Sturge-Apple, M. L., Davies, P. T., & Cicchetti, D. (2017). A life history approach to delineating how harsh environments and hawk temperament traits differentially shape children's problem-solving skills. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 58(8), 902-909. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1111/jcpp.12718> [\[link\]](#)

- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2019). *Using multivariate statistics*. New York: Pearson. [\[link\]](#)
- Trull, T. J. (1995). Borderline personality disorder features in nonclinical young adults: 1. Identification and validation. *Psychological Assessment*, 7, 33-41. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/1040-3590.7.1.33> [\[link\]](#)
- Trull, T. J., Useda, J. D., Conforti, K., & Doan, B. T. (1997). Borderline personality disorder features in nonclinical young adults: 2. Two-year outcome. *J Abnorm Psychol*, 106(2), 307-314. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/0021-843X.106.2.307> [\[link\]](#)
- Unoka, Z., Seres, I., Aspán, N., Bódi, N., & Kéri, S. (2009). Trust game reveals restricted interpersonal transactions in patients with borderline personality disorder. *Journal of personality disorders*, 23(4), 399-409. <https://doi.org/10.1521/pedi.2009.23.4.399> [\[link\]](#)
- Van Heel, M., Luyten, P., De Meulemeester, C., Vanwallegem, D., Vermote, R., & Lowyck, B. (2019). Mentalizing based on external features in borderline personality disorder compared with healthy controls: The role of attachment dimensions and childhood trauma. *Journal of personality disorders*, 33(6). <https://doi.org/10.1521/pedi.2019.33.373> [\[link\]](#)
- Veen, G., & Arntz, A. (2000). Multidimensional dichotomous thinking characterizes borderline personality disorder. *Cognitive Therapy and Research*, 24(1), 23-45. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1023/A:1005498824175> [\[link\]](#)
- Yaghobi, A., Mohammadi, S., zofgi paidar, M. R., & Farhadi, M. (2021). Develop a Structural Model to Explain Prosocial Behaviors Based on Belonging Motivation and Sensitivity to Rejection Mediated by Social Trust. *Social Cognition*, 10(19), 26-43. [\[link\]](#)
- Zarei, G., Rahimian Boogar, I., moazedian, A., & jahan, A. (2020). Changes Personality Organization at Different Time Serials in Transference Focused Psychotherapy in Cluster B Personality Disorders. *Applied Psychology*, 14(4), 493-473. [\[link\]](#)
- Zarei, G., Rahimian Boogar, I., Moazediyan, A., & Jahan, A. (2000). The Study of Changes in Object Relation at Different time Serials Transference Focused Psychotherapy with Cluster B Personality Disorders. *Applied Psychology*, 17(2), 11-32. [\[link\]](#)